

NIVELL B2.-SOSTENIBILITAT DEL PROJECTE

Data elaboració: 07 de juliol de 2023

Elaborat per: Enric Nebot Teixidó

Aprovat per: David Galeote Godás

NIVELL B2 SOSTENIBILITAT DEL PROJECTE . AVALUACIÓ/VALIDACIÓ DNSH PROJECTE.

https://www.mincotur.gob.es/es-es/recuperacion-transformacion-resiliencia/Documents/DNSH_Analisis_sectores_industriales_v15.pdf

- A. Elaboració de memòries DNSH
- B. Evidències i justificació dels principis

A. ELABORACIÓ DE MEMÒRIES DNSH

Font: Annex XI DNSH MINCOTUR

Estructura i contingut de la memòria d'avaluació substantiva de les activitats del projecte que determini el compliment de no causar un perjudici significatiu

Per tal de valorar que el projecte no ocasiona al llarg de tot el seu cicle de vida, incloent-hi la seva execució i l'impacte dels seus resultats, un perjudici significatiu, directe o indirecte, al medi ambient, «principi DNSH»⁽⁷⁾, s'han de complimentar les següents taules de verificació^{(8) (9)}.

⁽⁷⁾ D'acord amb l'article 17 del Reglament (UE) 2020/852 del Parlament Europeu i del Consell de 18 de juny de 2020 (Reglament de Taxonomia).

⁽⁸⁾ Conforme a la Guia tècnica sobre l'aplicació del principi de «no causar un perjudici significatiu» en virtut del Reglament relatiu al Mecanisme de Recuperació i Resiliència (2021/C 58/01).

⁽⁹⁾ Aquestes taules hauran d'emprar-se atenent tant a l'esmentada Guia com al Reglament de Taxonomia, així com a la resta de normativa que es consideri rellevant per a cada objectiu avaluat, podent consultar-se per a això els actes delegats de Taxonomia («Supplementing Regulation (EU) 2020/852 of the European Parliament»).

Pas 1: En relació amb el projecte, indiqui quins dels següents objectius mediambientals⁽¹⁰⁾ requereixen una avaluació substantiva (més detallada i exhaustiva) segons el «principi DNSH»:

⁽¹⁰⁾ Objectius mediambientals recollits a l'article 9 del Reglament (UE) 2020/852 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juny de 2020, relatiu a l'establiment d'un marc per facilitar les inversions sostenibles i pel qual es modifica el Reglament (UE) 2019/2088 («Reglament de Taxonomia»).

Objectius mediambientals	Sí	No	Si ha seleccionat «No», expliqui els motius
Mitigació del canvi climàtic.			
Adaptació al canvi climàtic.			
Ús sostenible i protecció dels recursos hídrics i marins.			
Economia circular, inclosos la prevenció i el reciclat de residus.			
Prevenció i control de la contaminació a l'atmosfera, l'aigua.			
Protecció i restauració de la biodiversitat i els ecosistemes.			

Per respondre «No» a qualsevol dels objectius anteriors, s'haurà de proporcionar una motivació basada en alguna de les següents justificacions:

1. El projecte, pel seu disseny i naturalesa, té un impacte negatiu inexistent o insignificant sobre l'objectiu considerat en tot el seu cicle de vida (producció, ús i final), i, en conseqüència, es considera que compleix el principi DNSH pel que fa a l'objectiu en qüestió;
2. Per als objectius de mitigació i d'adaptació al canvi climàtic:
 - a) O bé es tracta de projectes relacionats amb mesures que es corresponen amb alguna de les previstes a l'annex IV del MRR amb un 100 % de contribució als objectius climàtics (en aquest cas, s'haurà d'indicar la mesura amb la qual s'identifica el projecte, de les recollides a l'annex VI del MRR);
 - b) O bé contribueix substancialment a l'objectiu que s'està avaluant⁽¹¹⁾.

⁽¹¹⁾ Per justificar la contribució substancial a cadascun dels objectius mediambientals, es poden consultar els articles 10 a 15 del Reglament (UE) 2020/852 del Parlament Europeu i del Consell, relatiu a l'establiment d'un marc per facilitar les inversions sostenibles, disponible en el següent enllaç: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020R0852&from=ES>

3. Per a la resta dels objectius:
- bé es tracta de projectes relacionats amb mesures que es corresponen amb alguna de les previstes a l'annex IV del MRR amb un 100 % de contribució als objectius mediambientals (en aquest cas, s'haurà d'indicar la mesura amb la qual s'identifica el projecte, de les recollides a l'annex VI del MRR);
 - O bé contribueix substancialment a l' objectiu que s' està avaluant.

Pas 2: Només en el cas que es respongui Sí a algun dels objectius mediambientals anteriors, s'haurà d'oferir una avaluació substantiva (detallada i més exhaustiva) segons el principi DNSH.

Cal tenir en compte que tots els projectes han de complir amb el principi DNSH. Per tant, la resposta a les preguntes de la part 2 de la llista de verificació ha de ser «No», per tal d'indicar que no s'està causant un perjudici significatiu a l'objectiu mediambiental en qüestió.

Pregunta	No	Justificació substantiva
Mitigació del canvi climàtic: Es preveu que la mesura porti a un augment significatiu de les emissions de Gasos d'Efecte Hivernacle?		
Adaptació al canvi climàtic: S'espera que la mesura doni lloc a un augment dels efectes adversos de les condicions climàtiques actuals i de les previstes en el futur, sobre si mateixa o en les persones, la naturalesa o els actius?		
Ús sostenible i protecció dels recursos hídrics i marins S'espera que la mesura sigui perjudicial: (i) del bon estat o del bon potencial ecològic de les masses d' aigua, incloses les superficials i subterrànies; o (ii) per al bon estat mediambiental de les aigües marines?		
Transició cap a una economia circular, incloent-hi la prevenció i reciclat de residus S'espera que la mesura X (i) doni lloc a un augment significatiu de la generació, incineració o eliminació de residus, excepte la incineració de residus perillosos no reciclables; o (ii) generi importants ineficiències en l' ús directe o indirecte de recursos naturals en qualsevol de les fases del seu cicle de vida, que no es minimitzin amb mesures adequades; o (iii) doni lloc a un perjudici significatiu i a llarg termini per al medi ambient en relació a l'economia circular?		
Prevençió i control de la contaminació a l' aire, aigua i sòl S'espera que la mesura doni lloc a un augment significatiu de les emissions de contaminants a l'atmosfera, l'aigua o el sòl?		
Protecció i recuperació de la biodiversitat i els ecosistemes S'espera que la mesura (i) vagi en gran mesura en detriment de les bones condicions i la resiliència dels ecosistemes; o (ii) vagi en detriment de l'estat de conservació dels hàbitats i les espècies, en particular d'aquells d'interès per a la Unió?		

B:- EVIDENCIES I JUSTIFICACIÓ DELS PRINCIPIS

Segons la Guia Tècnica de la Comissió Europea, a efectes del Reglament del MRR, el principi DNSH s'ha d'interpretar segons el que preveu l'article 17 del Reglament de taxonomia. Aquest article defineix què constitueix un «perjudici significatiu» als sis objectius mediambientals que comprèn el Reglament de taxonomia:

1. es considera que una activitat causa un perjudici significatiu a la mitigació del canvi climàtic si dona lloc a considerables emissions de gasos d'efecte hivernacle (GEI);
2. es considera que una activitat causa un perjudici significatiu a l'adaptació al canvi climàtic si provoca un augment dels efectes adversos de les condicions climàtiques actuals i de les previstes en el futur, sobre si mateixa o en les persones, la naturalesa o els actius;
3. es considera que una activitat causa un perjudici significatiu a la utilització i protecció sostenibles dels recursos hídrics i marins si va en detriment del bon estat o del bon potencial ecològic de les masses d'aigua, incloses les superficials i subterrànies, i del bon estat ecològic de les aigües marines;
4. es considera que una activitat causa un perjudici significatiu a l'economia circular, inclosos la prevenció i el reciclat de residus, si genera importants ineficiències en l'ús de materials o en l'ús directe o indirecte de recursos naturals; si dona lloc a un augment significatiu de la generació, incineració o eliminació de residus; o si l'eliminació de residus a llarg termini pot causar un perjudici significatiu i a llarg termini per al medi ambient;
5. es considera que una activitat causa un perjudici significatiu a la prevenció i el control de la contaminació quan dona lloc a un augment significatiu de les emissions de contaminants a l'atmosfera, l'aigua o el sòl;
6. es considera que una activitat causa un perjudici significatiu a la protecció i restauració de la biodiversitat i els ecosistemes quan va en gran mesura en detriment de les bones condicions i la resiliència dels ecosistemes, o va en detriment de l'estat de conservació dels hàbitats i les espècies, en particular d'aquells d'interès per a la Unió.

Activitats de no baix impacte

Seràn finançables aquelles activitats que no siguin de baix impacte ambiental quan compleixin totes les condicions següents:

- No es disposa d'alternatives viables de baix impacte ambiental des del punt de vista tècnic i/o econòmic - S'estan adoptant els millors nivells de desempeñó ambiental en el sector.
- Condueixen a un acompliment mediambiental significativament millor que les alternatives disponibles en el sector
- Eviten situacions de bloqueig perjudicials per al medi ambient (no amplien la vida útil ni la capacitat de les tecnologies que tenen efectes negatius).
- No s'obstaculitza el desenvolupament i la implantació d'alternatives de menor impacte.
- A més, hauran de demostrar que no causen un perjudici significatiu a cap dels 6 objectius mediambientals.

Principis rectors per a l'avaluació segons el principi DNSH

En el context del MRR, i segons la Guia Tècnica de la Comissió Europea, els impactes directes i indirectes primaris d'una mesura són pertinents per a l'avaluació segons el principi DNSH43:

- Els impactes directes poden reflectir efectes de la mesura a nivell del projecte (p. ex., planta de producció o àrea protegida) o a nivell del sistema (p. ex., xarxa ferroviària o sistema de transport públic), i que es produeixen en el moment de l'aplicació de la mesura.

Un exemple d'impacte directe en l'àrea del transport per carretera seria l'ús de materials durant la construcció de la carretera.

- Els impactes indirectes primaris poden reflectir efectes de la mesura que es produeixen fora d'aquests projectes o sistemes i que poden materialitzar-se després de l'aplicació de la mesura o un cop finalitzat el calendari del Mecanisme de Recuperació i Resiliència, però que són raonablement previsibles i pertinents.

Un exemple d'impacte indirecte primari serien les futures emissions de gasos d'efecte hivernacle esperades a causa d'un augment del trànsit general durant la fase d'ús de la carretera.

L'avaluació segons el principi DNSH ha de considerar el cicle de vida de l'activitat derivada de la mesura. Sobre la base de l'article 17 (Perjudici significatiu a objectius mediambientals) del Reglament de taxonomia, el «perjudici significatiu» en el context del MRR s'avalua tenint en compte el cicle de vida.

L'aplicació de consideracions sobre el cicle de vida, en lloc de realitzar una avaluació del cicle de vida, és suficient per a les finalitats de l'avaluació segons el principi DNSH, en el context del MRR44.

L'avaluació hauria d'abastar les fases de producció, utilització i final de la vida útil, centrant-se en aquelles en què esperi el major perjudici. Per exemple, en relació amb una mesura que dona suport a la compra de vehicles, l'avaluació hauria de tenir en compte, entre altres coses, la contaminació (p. ex., les emissions a l'atmosfera) generada durant el muntatge, el transport i l'ús dels vehicles, i la gestió adequada dels vehicles al final de la seva vida útil. En concret, una gestió adequada del final de la vida útil de la bateria i dels components electrònics (p. ex., la seva reutilització o el reciclatge de les matèries primeres crítiques que contenen) hauria de garantir que no es produeixi un perjudici significatiu a l'objectiu mediambiental de l'economia circular.

Possibles evidències que poden justificar l'avaluació realitzada

OBJECTIU	POSSIBLES EVIDÈNCIES QUE PODEN JUSTIFICAR L' AVALUACIÓ REALITZADA
Proves transversals a tots els objectius:	<ul style="list-style-type: none"> - S'ha complert la part aplicable de la legislació ambiental de la UE (en concret, les avaluacions ambientals) i s'han concedit els permisos o autoritzacions pertinents. - La mesura inclou elements que requereixen l'aplicació per part de les empreses d'un sistema de gestió mediambiental reconegut, com pot ser el sistema comunitari de gestió i auditoria mediambientals, o EMAS (o, alternativament, ISO 14001 o equivalent), o que utilitzin i/o produeixin béns o serveis als quals s'hagi concedit una etiqueta ecològica de la UE45 o una altra etiqueta mediambiental de tipus I. - La mesura es refereix a l'aplicació de les millors pràctiques ambientals o a l'assoliment de paràmetres comparatius d'excel·lència establerts en els documents de referència sectorials⁴⁷ adoptats en virtut de l'article 46, apartat 1, del Reglament (CE) 1221/2009 relatiu a la participació voluntària d'organitzacions en un sistema comunitari de gestió i auditoria mediambientals (EMAS). - Pel que fa a les inversions públiques, la mesura respecta els criteris de contractació pública ecològica (nota⁴⁸). - Pel que fa a les inversions en infraestructura, la inversió s'ha sotmès a verificació climàtica i ambiental.
Mitigació del canvi climàtic	

	<ul style="list-style-type: none"> - És compatible amb la consecució de l'objectiu de reducció de les emissions de gasos d'efecte hivernacle per al 2030 i amb l'objectiu d'assolir la neutralitat climàtica per al 2050 - Per a una mesura que promou l'electrificació, aquesta es complementa amb proves que la combinació energètica està en camí de la descarbonització, en línia amb els objectius de reducció de les emissions de gasos d'efecte hivernacle per al 2030 i 2050, i va acompanyada d'un augment de la capacitat de generació d'energies renovables.
<p>Adaptació al canvi climàtic</p>	<ul style="list-style-type: none"> - S' ha realitzat una avaluació del risc climàtic proporcionada. - En cas que una inversió superi els 10 milions EUR, s'ha realitzat o està prevista una avaluació de la vulnerabilitat i el risc climàtics (nota49) que porti a la identificació, valoració i aplicació de mesures d'adaptació pertinents.
<p>Utilització i protecció sostenibles dels recursos hídrics i marins</p>	<ul style="list-style-type: none"> - S' han identificat i abordat els riscos de degradació ambiental de la qualitat de l' aigua i la prevenció de l' estrès hídric, d' acord amb els requisits de la Directiva marc sobre l' aigua i els plans hidrològics de conca. - En el cas d' actuacions en el medi marí i costaner, aquesta no impedeix ni compromet de forma permanent la consecució d' un bon estat mediambiental, tal com es defineix en la Directiva marc sobre l' estratègia marina, a nivell de la regió o sub-regió marina de què es tracti o en les aigües marines d' altres Estats membres. - L' actuació no té un impacte significatiu sobre: <ul style="list-style-type: none"> - les masses d'aigua afectades (ni impedeix que la massa d'aigua específica a què es refereix ni altres masses d'aigua de la mateixa conca hidrogràfica assoleixin un bon estat o un bon potencial, d'acord amb els requisits de la Directiva marc sobre l'aigua) o - hàbitats i espècies protegits que depenen directament de l' aigua. - Respectar la jerarquia de mitigació i altres requisits pertinents en virtut de la Directiva d' aus silvestres i la Directiva de conservació dels hàbitats naturals i de flora i fauna silvestres. - Quan escaigui, realització d' una avaluació de l' impacte ambiental i aplicació de les seves conclusions.

<p>Economia circular, inclosos la prevenció i el reciclat de residus</p>	<ul style="list-style-type: none"> - La mesura està en consonància amb el pla de gestió de residus i el programa de prevenció de residus nacionals o regionals pertinents, de conformitat amb l'article 28 de la Directiva 2008/98/CE modificada per la Directiva 2018/851/UE i, quan existeixi, amb l'estratègia nacional, regional o local d'economia circular corresponent. - La mesura està en consonància amb els principis de productes sostenibles i amb la jerarquia de residus, prioritzant la prevenció de residus. - La mesura garanteix la utilització eficient dels recursos per als principals recursos utilitzats. S'aborden les ineficiències (nota52) en l'ús dels recursos, la qual cosa inclou garantir que els productes, edificis i actius s'utilitzin de manera eficient i siguin duradors. - La mesura garanteix la recollida separada eficaç i eficient dels residus en origen, així com que les fraccions separades en origen s'envien per a la preparació per a la seva reutilització o reciclatge.
<p>Prevenció i control de la contaminació</p>	<ul style="list-style-type: none"> - La mesura està en consonància amb els plans existents a nivell mundial, nacional, regional o local de reducció de la contaminació. - La mesura compleix amb les conclusions relatives a les millors tècniques disponibles (MTD) pertinents o amb els documents de referència sobre les millors tècniques disponibles (BREF)53 del sector. - S'aplicaran solucions alternatives a l'ús de substàncies perilloses54. - La mesura està en consonància amb l'ús sostenible dels plaguicides. - La mesura està en consonància amb les millors pràctiques per combatre la resistència als antimicrobians
<p>Protecció i restauració de la biodiversitat i els ecosistemes</p>	<ul style="list-style-type: none"> - La mesura respecta la jerarquia de mitigació i altres requisits pertinents en virtut de la Directiva d'aus silvestres i la Directiva de conservació dels hàbitats naturals. - S'ha realitzat una avaluació de l'impacte ambiental i se n'han aplicat les conclusions. - Respectar la Llei 42/2007, del Patrimoni Natural i de la Biodiversitat, i la restant normativa nacional aplicable

Recomanacions relatives a evidències suficients i objectives (ISO 14066:2011, Annex A)

Evidència

Els membres de l'equip de validació o de l'equip de verificació planifiquen i realitzen una validació/verificació amb actitud d'escepticisme professional per obtenir una quantitat suficient d'evidències adequades sobre si la informació sobre el tema està lliure d'anomalies significatives. Quan es planifica i s'executa la tasca assignada, els membres de l'equip de validació o de l'equip de verificació consideren la importància relativa dels errors, el risc de la tasca, i la quantitat i la qualitat de les evidències disponibles, en particular quan es determina la naturalesa, l'oportunitat i l'extensió dels procediments de recopilació d'evidències.

Els membres de l'equip de validació o de l'equip de verificació planifiquen i realitzen una validació/verificació amb una actitud d'escepticisme professional, reconeixent que poden existir circumstàncies que fan que la informació sobre el tema presenti anomalies significatives. Una actitud d'escepticisme professional significa que els membres de l'equip de validació o de l'equip de verificació fan una avaluació crítica amb esperit inquisitiu, sobre la validesa de l'evidència obtinguda, i que estiguin atents a evidències que es contradiguin o qüestionin la confiabilitat dels documents o de la informació presentada per la part responsable.

EXEMPLE

Una actitud d'escepticisme professional és necessària en tot el procés de la tasca assignada, perquè els membres de l'equip de validació o de l'equip de verificació redueixin el risc de passar per alt circumstàncies sospitoses, o de generalitzar en excés quan s'arriba a conclusions a partir d'observacions, i d'usar hipòtesis incorrectes en determinar la naturalesa, oportunitat i extensió dels procediments de recopilació d'evidències i en avaluar-hi els resultats.

Els membres de l'equip de validació o de l'equip de verificació consideren la fiabilitat de la informació que es farà servir com a evidència, per exemple, fotocòpies, facsímils, documents filmats, digitalitzats, o altres documents electrònics, incloent-hi la consideració dels controls durant la seva preparació i manteniment, quan sigui pertinent. Tot i que els membres de l'equip de validació o de l'equip de verificació no estan entrenats en autenticació ni s'espera que siguin experts en aquest tema, en rares ocasions la validació/verificació pot implicar l'autenticació de la documentació.

Suficiència i idoneïtat de l'evidència

Suficiència és la mesura de la quantitat de l'evidència. Idoneïtat és la mesura de la qualitat de l'evidència; és a dir, la seva pertinència i la seva fiabilitat. La quantitat d'evidència necessària es veu afectada pel risc que la informació sobre el tema es tergiversi considerablement (com més gran sigui el risc, hi ha més probabilitat que es requereixi més evidència), i també per la qualitat d'aquesta evidència (a més qualitat, es pot requerir menys evidència).

En conseqüència, la suficiència i la idoneïtat de l'evidència estan interrelacionades. Tanmateix, el fet que s'obtingui més evidència és possible que no compensi una qualitat deficient.

La fiabilitat de l'evidència es veu influenciada per la seva font i per la seva naturalesa, i depèn de les circumstàncies individuals en què s'obté. És possible fer generalitzacions sobre la fiabilitat dels diversos tipus d'evidència; no obstant això, aquestes generalitzacions són objecte d'excepcions importants. Tot i que s'obtingui evidència de fonts externes a l'organització, és possible que existeixin circumstàncies que puguin afectar la fiabilitat de la informació obtinguda.

EXEMPLE 1

L'evidència obtinguda d'una font externa independent podria no ser fiable, si el font no està ben informat.

Tot i que es reconeix que hi pot haver excepcions, les generalitzacions següents sobre la fiabilitat de l'evidència poden ser útils:

- l'evidència és més fiable quan s'obté de fonts independents extremes a l'organització;
- l'evidència generada internament és més fiable quan els controls relacionats són eficaços;
- l'evidència obtinguda directament per l'equip de validació o de verificació és més fiable que l'evidència obtinguda indirectament o per inferència per exemple, l'observació de l'aplicació d'un control és més fiable que indagar sobre l'aplicació d'un control;
- l'evidència és més fiable quan està en format de document, ja sigui paper, electrònic o un altre mitjà; per exemple, un registre escrit en el moment en què es duu a terme una reunió és més fiable que una presentació oral posterior sobre el que es va discutir;
- l'evidència que proporcionen els documents originals és més fiable que la subministrada per fotocòpies o facsímils.

Els membres de l'equip de validació o de l'equip de verificació en general obtenen més certesa d'evidències coherents obtingudes de fonts diferents o de naturalesa diferent, que dels elements d'evidència considerats individualment. A més, obtenir evidència de diferents fonts o d'una naturalesa diferent pot indicar que una evidència individual no és fiable.

EXEMPLE 2

Corroborar la informació obtinguda d'una font independent de l'organització pot incrementar la certesa obtinguda per l'equip de validació o de verificació a partir de la informació presentada per la part responsable.

Per contra, quan l'evidència obtinguda d'una font és incoherent amb l'obtinguda d'una altra, l'equip de validació o de verificació determina els procediments de recopilació d'evidències addicionals necessaris per resoldre la incoherència.

Quant a l'obtenció d'evidències apropiades suficients, generalment és més difícil obtenir certesa sobre informació que abasti un període de temps, que sobre informació corresponent a un moment precís. A més, les conclusions proporcionades sobre els processos en general estan limitades al període que abasta la tasca; els membres de l'equip de validació o de verificació no proporcionen conclusions sobre si el procés continuarà funcionant en el futur de la manera especificada

L'equip de validació o l'equip de verificació considera la relació entre el cost d'obtenir evidència i la utilitat de la informació obtinguda. Tanmateix, l'assumpte de la dificultat o de les despeses implicades

no és en si mateix una base vàlida per ometre un procediment de recopilació d' evidències per al qual no hi ha alternativa. L' equip de validació o l' equip de verificació aplica judici i escepticisme professionals en avaluar la quantitat i qualitat de les evidències, i per tant la suficiència i idoneïtat per donar suport a l' informe de la tasca.

NOTA Adaptat de "International Framework for Assurance Engagements", paràgrafs 39-46.